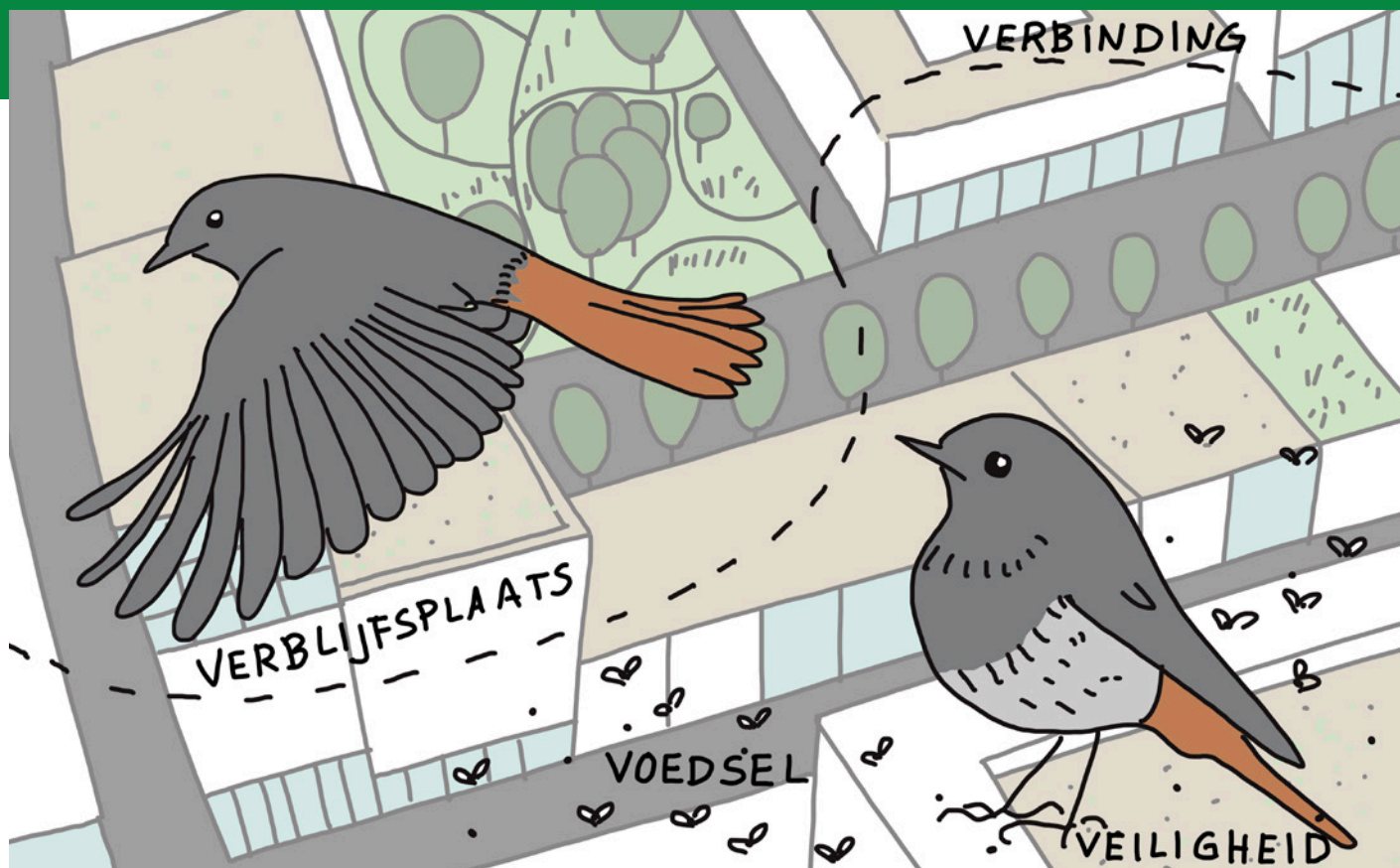

Zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*)

ecoprofiel gidssoort

De stad gezien door de ogen van een zwarte roodstaart, inclusief de 4 V's.

De zwarte roodstaart, oorspronkelijk een broedvogel van voornamelijk in bergachtige gebieden, heeft zich verrassend goed aangepast aan grote steden. Deze soort gedijt in zeer droge, warme en stenige omgevingen. In Nederland is de zwarte roodstaart van half maart tot oktober te vinden in stedelijke gebieden, en in zachte winters zelfs het hele jaar door. Industrierreinen, havengebieden, binnensteden en grote nieuwbouwwijken zijn favoriete verblijfplaatsen van deze soort. De zwarte roodstaart verdwijnt zelfs wanneer de omgeving te groen wordt. Hoge plekken in de stad, zoals dakranden van hoge gebouwen en hijskranen, worden door de zwarte roodstaart gebruikt als zangposten. In de stad is het voor zwarte roodstartjes relatief gemakkelijk om voldoende kieren en holtes te vinden om een nest in te bouwen. Voedsel is in deze omgeving echter schaars. Maar de zwarte roodstaart maakt hier gebruik van de unieke omstandigheden in de stad. Ze jagen tijdens de avonduren op insecten die afkomen op de straatverlichting. Het is een echte stadsvogel en is gebaat bij sterk versteende gebieden met hier en daar wat ruigere gebieden. Dit leefgebied is ook aantrekkelijk voor insecten die profiteren van ruigere gebieden zoals atalanta en dagpauwoog.

Verblijfplaats

Voedsel

Verbinding

Veiligheid

■ Verbinding

Dispersiemethode: via de lucht.

De zwarte roodstaart heeft weinig beschutting nodig om zich te verplaatsen tussen verschillende locaties. Ze verplaatsen zich dan ook gemakkelijk door het stedelijk landschap. Een stapsteen verbinding met hier en daar stukken met kruidenrijk grasland en besdragende struiken is voor de zwarte roodstaart dan ook voldoende.

■ Voedsel

De zwarte roodstaart eet insecten, spinnen en andere kleine beestjes. In het najaar worden ook wel bessen en fruit gegeten. De aanwezigheid van beplanting die insecten aantrekt is daarom belangrijk alsook de aanwezigheid van besdragende struiken.

■ Verblijfplaats

De zwarte roodstaart nestelt op verschillende locaties, waaronder holtes en kieren in muren. Braakliggende terreinen met veel pioniersvegetatie zijn favoriete verblijfplaatsen van de zwarte roodstaart. 'Bruine daken' zijn bijzonder aantrekkelijk voor deze vogels omdat ze zowel hoge zangposten als braakliggende terreinen bieden.

■ Veiligheid

Zwarte roodstaarten vinden veiligheid vooral vaak op hoge locaties waar grondgebonden roofdieren niet kunnen komen.

■ Meeliftende soorten zijn o.a.

- Gamma-uil
- Witte Kwikstaart
- Dagpauwoog
- Klein koolwitje
- Struiksprinkhaan
- Merel

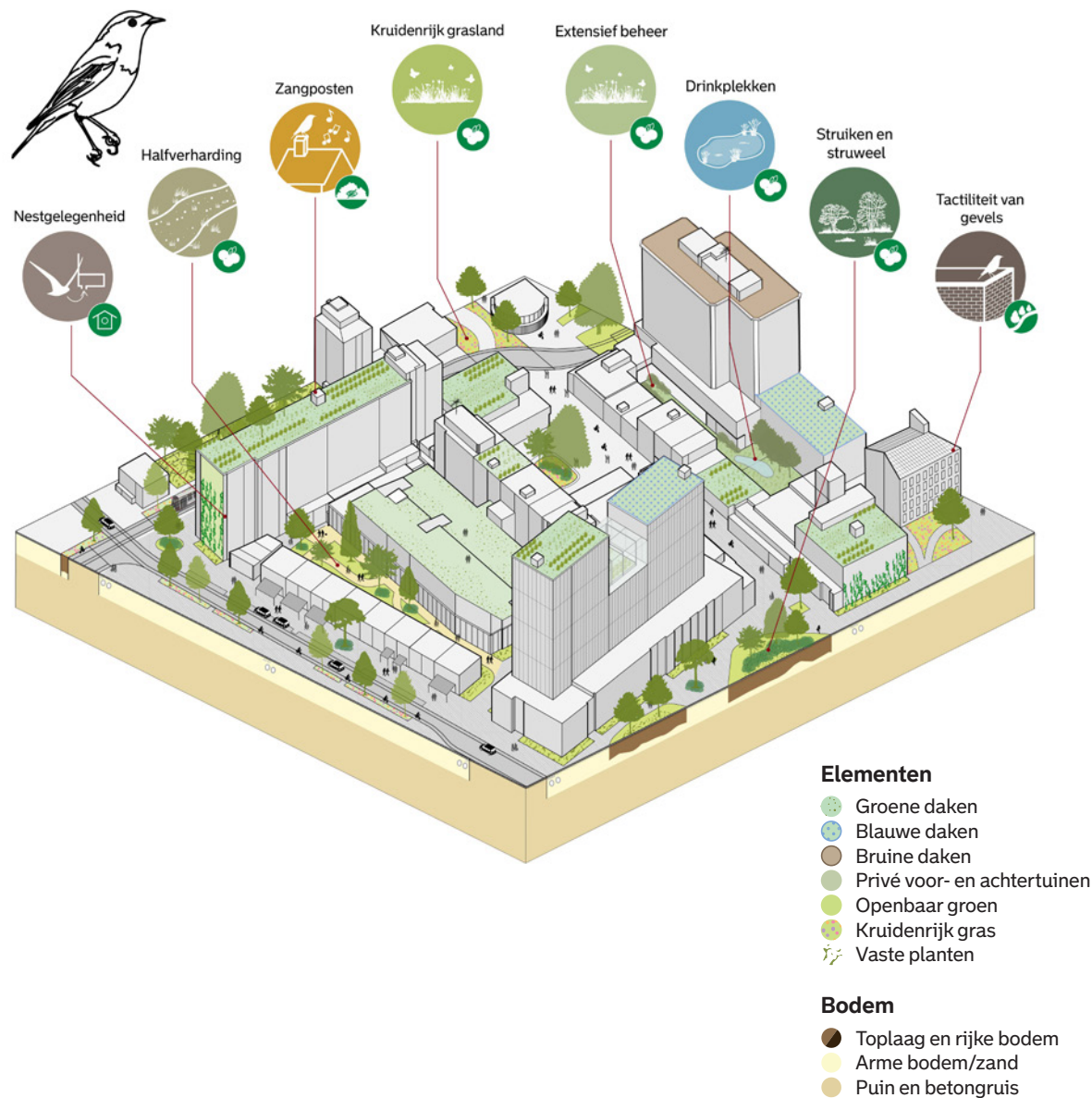
Gamma-uil

Witte kwikstaart

■ Visualisatie

Zwarte roodstaart

■ Maatregelen

Om de zwarte roodstaart een plek te bieden in de stad is een set aan concrete maatregelen opgenomen (zie maatregelentabel). Uitgangspunt is het realiseren van de Basiskwaliteit. Dit houdt in dat alle 4 de V's aanwezig zijn die de zwarte roodstaart nodig heeft binnen zijn leefgebied. De maatregelen die horen bij de Basiskwaliteit zijn een minimale eis. De impact van de te nemen maatregelen hangt samen met de schaal waarop deze worden toegepast. Door bijvoorbeeld het oppervlak van een gekozen maatregel op te schalen, wordt de kans groter

dat een duurzame populatie ontstaat. Daarnaast wordt er een optie voor Aanvulling gegeven bij enkele maatregelen, die dienen als extra handvatten.

De volledige informatie van een maatregel vind je in de corresponderende factsheet. Daar wordt o.a. de technische en ruimtelijke inpassing behandeld. Lukt het niet om alle V's een plek te geven in je project? Zet dan in op bijvoorbeeld één of twee specifieke V's. Kijk naar de omgeving - is er al geschikt voedselgebied nabij? Kies dan voor de andere V's: Verbinding, Veiligheid of Verblijfplaatsen.

■ Maatregelentabel

V	Basiskwaliteit	Aanvulling
 	Zorg ervoor dat minimaal 10% van de bebouwing verblijfplaatsen voor zwarte roodstaart bevatten.	Optimaal: Integreer holtes in het ontwerp van het gebouw. Alternatief: plaats inbouw nestkasten in de gevel.
	Zorg voor minimaal 10m ² per hectare (10.000m ²) aan struiken en/of struweel. Het gaat om besdragende soorten. Deze eet de zwarte roodstaart wanneer er weinig insecten zijn.	
	Zorg dat minimaal 1000m ² per hectare (10.000m ²) bestaat uit kruidenrijk grasland. Hier zitten veel insecten in die de zwarte roodstaart graag eet.	
	Zorg voor minimaal 2 drinkplekken per hectare (10.000m ²). In de stenige stad is water een schaars goed voor vogels.	Optimaal: Zorg ervoor dat dieren bij de waterretentie op daken kunnen. Alternatief: Biedt waterschalen of andere waterhoudende elementen aan.
	Beheer: Laat ongebruikte hoeken van de stad (overhoeken) onbeheerd, zodat er kruiden kunnen groeien. Hier zitten insecten in die het voedsel zijn van de zwarte roodstaart.	
	Zorg voor minimaal 5% aan halfverharding van het totale oppervlak aan verharding. Ook hier zitten allerlei insectjes tussen die de zwarte roodstaart graag eet.	
	Zorg ervoor dat minimaal 25% van de bebouwing een uitstekende dakrand heeft (minimaal 15cm). De zwarte roodstaart vliegt van de ene gevel naar de andere om door de stad te bewegen.	
	Zorg voor minimaal 4 zangposten voor zwarte roodstaart per hectare (10.000m ²). Het gaat dan om verhogingen in de bebouwing zoals dakkapellen of schoorstenen vanwaar deze vogels kunnen zingen.	